

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Binnenkort starten de Universiteit Utrecht en de Universiteit Groningen in nauwe samenwerking met de Stichting Beelddenken Nederland (SBN) een onderzoek naar de mogelijkheid van wetenschappelijke onderbouwing van beelddenken.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Hoe kan beelddenken worden vastgesteld?

De volgende sub-vragen worden hierbij onderscheiden:

1. Hoe kan de voorkeur voor beelddenken versus verbaal denken betrouwbaar en valide worden vastgesteld?
2. Hoe hangt de *voorkeur* voor beelddenken of verbaal denken samen met de *vaardigheid* om visuele en verbale informatie te verwerken?
3. Hoe zijn de voorkeur voor en vaardigheid in zowel visuele als verbale informatieverwerking gerelateerd aan lees- en spellingvaardigheid?

Probleemanalyse vanuit de praktijk

Een vraag die tientallen jaren geleden al gesteld werd, is weer heel actueel: Is het juist dat er op de verbaal-dominante school kinderen voorkomen die door een dominante visuele leerstijl ('beelddenkers') niet optimaal 'bediend' worden?

Krabbe (1954) en Ojemann (1987) stelden de hypothese dat beelddenkers risico's lopen op sommige terreinen (met name taal en lezen). Er zou zelfs een verband zijn met dyslexie. Ook andere leer- en gedragsproblemen worden soms in verband gebracht met beelddenken (ADHD, PDD-NOS, DCD). Naast dergelijke veronderstelde oorzakelijke verbanden met leerproblemen zijn er ook discussies van meer positieve strekking, bijvoorbeeld de discussie over het samengaan van dyslexie en 'visueel talent' (Cowen, 2014) en creativiteit (Everatt, Steffert, & Smythe, 1999).

Beelddenken is in de praktijk een verklaring geworden voor verschillende leerproblemen. Steeds meer professionals specialiseren zich in beelddenken en bieden instrumenten en programma's voor diagnostiek en behandeling. Hoewel de verhalen uit de praktijk veelbelovend zijn, zijn zowel de meetinstrumenten als de behandelingsmethoden niet wetenschappelijk onderzocht. Er is een grote behoefte aan 'evidence-based' instrumenten.

Stichting Beelddenken Nederland is al een aantal jaren actief voor er- en herkenning van beelddenken in het onderwijs en voor het gebruik van leermateriaal dat inspeelt op de behoeften van het visueel ingestelde kind. De Stichting stelt zich hierbij op het standpunt dat standaarden voor de diagnostiek en de scholing van professionals onontbeerlijk zijn.

In de samenwerking tussen deze stichting en wetenschappers van de Universiteit Utrecht (Dr. Evelyn de Kroes) en Rijksuniversiteit Groningen (Prof. Kees van den Bos) is het idee opgevat om deze problematiek nu 'eindelijk' wetenschappelijk te onderzoeken. Met dit onderzoek wordt beoogd zicht te krijgen op de karakteristieken van beelddenkers (zowel positieve als negatieve aspecten) en een instrument te ontwikkelen om deze vast te stellen.

Het uiteindelijke doel is het aanbieden van passend onderwijs voor alle kinderen.

Werkwijze

Een grote groep kinderen krijgt een aantal tests opgedragen. Daarbij worden twee zaken onderscheiden:

1. *Vaardigheden*: hoe scoort de leerling op objectieve verbale of visuele voorstellingstest.
2. *Denkstijlen*: in welke mate is er voorkeur van een verbale of visuele voorkeurstijl van informatieverwerking.

Vervolgens worden deze tests met elkaar in verband gebracht.

Op deze manier worden individuele verschillen in kaart gebracht. Vervolgens wordt bekeken welke aspecten het sterkst samenhangen met schoolse vaardigheden en welke betrekking hebben op de voorkeur voor een visuele verwerking van informatie.

Het onderzoek staat onder wetenschappelijke verantwoordelijkheid van prof. dr. K. P. (Kees) van den Bos van de RUG en dr. E.H. (Evelyn) Kroesbergen van de UU.

Financiering

In aanvulling op financiering door de Universiteit van Utrecht, de Rijksuniversiteit Groningen en SBN, worden fondsen aangezocht. Als eerste heeft de W.M. de Hoop Stichting voor dit doel een subsidie van € 10.000,- beschikbaar gesteld. Ook particuliere giften zijn van harte welkom.

2015-12-10